

Beslut

**efter granskning av elevers tillgång till läroböcker och
andra läromedel i grundskolan vid Galaxskolan i
Sigtuna kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en granskning på Galaxskolan avseende verksamhetens kvalitet gällande elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel i grundskolan.

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i de utvalda skolornas arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Kvalitetskriterierna finns i bilaga 3. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i *tre nivåer*: hög kvalitet, i flera delar men utvecklingsområden finns eller låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

Skolinspektionen bedömer att Galaxskolan i Sigtuna kommun **i flera delar** uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Ge eleverna utökade möjligheter att använda läroböcker och andra läromedel i samtliga ämnen även utanför undervisningstid samt uppmuntra eleverna till detta.
- Skapa förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete mellan stadierna kring användningen av läroböcker och andra läromedel.
- Arbeta systematiskt med att utvärdera användningen av läroböcker och andra läromedel så det innefattar samtliga ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **den 28 augusti 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Skicka redogörelsen via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer 2025:11405 i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel

Här har Skolinspektionen granskat följande:

- Lärarnas användning av läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang, progression och ämnesintresse i undervisningen
- Lärarnas instruktioner till eleverna för användningen av läroböcker och andra läromedel i undervisningen
- Lärarnas användning av läroböcker och andra läromedel utifrån elevernas olika förutsättningar och behov
- Lärarnas arbete för att eleverna ska kunna använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid

Sammanhang, progression och ämnesintresse

Granskningen visar att lärarna använder läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang och överblick över de ämnen som eleverna läser. Granskningen visar därutöver att det finns ett medvetet arbete på skolan gällande läroböcker och andra läromedel som syftar till att skapa progression i elevernas lärande samt stärka elevernas ämnesintresse.

Av granskningen framgår att lärarna använder aktuella och relevanta läroböcker och andra läromedel anpassade efter läroplanen i syfte att planera och strukturera sin undervisning. Intervju med lärare framkommer att de använder läroböcker och andra läromedel på ett medvetet sätt. Lärarna uppger att de inom respektive stadie använder sig av samma läromedelsserier vilket enligt lärarna skapar sammanhang och överblick i undervisningen samt underlättar deras pedagogiska diskussioner. Lärarna förklarar att de använder läroböcker som är såväl kronologiskt uppbyggda som tematiska vilket gör det tydligt för eleverna hur olika moment hör ihop och visar ämnets helhet, exempelvis läroböckerna i matematik och läroböckerna i läsförståelse i svenska. Lärarna förklarar att dessa läroböcker ger eleverna en tydlig röd tråd genom att exempelvis hjälpa dem att se vad som kommer närmast. Vidare berättar lärarna att de har tillgång till lärarhandledningar i alla ämnen och att lärarhandledningarna också ger

ett bra stöd exempelvis vad gäller struktur och lektionsupplägg som skapar engagemang hos eleverna. Lärarna uppger att de genom att använda läroböcker och andra läromedel på ett varierat sätt kan bidra till att stärka elevernas intresse för ämnet.

Granskningen visar därutöver att lärarna använder läroböckerna och andra läromedel som en grund i undervisningen även om det skiljer sig åt mellan olika ämnen och stadier i vilken omfattning. Av intervjuer med lärarna i både låg- och mellanstadiet framgår att lärarna i större omfattning kompletterar med andra läromedel och praktiska moment i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena. Läraren som undervisar i naturorienterade ämnen på mellanstadiet berättar att det varierar i vilken omfattning hen använder läroboken och att det beror på om det är ett moment där det ingår mycket läsning eller om det är ett moment som innehåller många praktiska övningar och laborationer. Lärarna förklarar att de i de ämnen där de i mindre omfattning använder läroboken som stomme i undervisningen i stället använder andra läromedel. Lärarna berättar det är deras ansvar att visa samband, skapa överblick och en tydlig röd tråd för eleverna i undervisningen genom att koppla undervisningens innehåll till ämnets syfte och mål.

Vidare framgår av granskningen att lärarna använder läroböcker och andra läromedel på ett sätt som ger eleverna möjlighet till progression samt för att utveckla elevernas läsförståelse. Av intervju med rektorn och lärarna framkommer att många av eleverna på skolan har svenska som andraspråk och att det är ett uttalat arbete på skolan att stötta och utveckla elevernas läsförståelse. Lärarna berättar att detta är något de tar hänsyn till både i valet av läroböcker och andra läromedel samt i valet av arbetsmetoder. Lärarna ger som exempel att de försöker tillgängliggöra innehållet i läroböckerna genom att arbeta med ord och begrepp samt visuellt stöd i undervisningen. Lärarna i mellanstadiet betonar att det är viktigt att inte förenkla för mycket och att det är en balansgång för lärarna. När det gäller valet av arbetsmetoder uppger lärarna att de pratat mycket om vikten att få i gång aktiva samtal i klassrummen och att de uppmuntrar eleverna att prata med sin "bänkkompis" om innehållet i de texter de läser vilket enligt lärarna bidrar till en ökad förståelse. Lärarna uppger att de genom att kombinera lärobok och andra läromedel kan anpassa undervisningen efter elevernas olika behov och erbjuda både stöttning och utmaning. Lärarna berättar vidare att de ser till att ge eleverna tid att befästa sina kunskaper och gå tillbaka och repetera både innehåll och begrepp.

Instruktioner och användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen

Granskningen visar att lärarna ger ändamålsenliga instruktioner till eleverna hur de ska använda läroböcker och andra läromedel.

Av granskningen framgår att lärarna på lågstadiet ger eleverna instruktioner i hur de ska navigera i läroböckerna. Av intervju med lärarna framgår att de brukar gå igenom med eleverna i årkurs 3 hur läroböcker är uppbyggda, med innehållsförteckning, kapitelplanering och register. Lärarna berättar också att de ger eleverna stöd när de använder andra läromedel, exempelvis digitala. Av intervju med lärare på mellanstadiet framgår att de arbetar på liknande sätt med att visa eleverna hur de kan använda läroböcker eller andra läromedel i undervisningen exempelvis genom att ta hjälp av bilder, rubriker och underrubriker. Eleverna berättar i intervju att lärarna brukar förklara för dem hur de ska läsa och använda läroboken och de andra läromedlen på lektionen.

Vidare visar granskningen att lärarna arbetar medvetet och strukturerat med att gå igenom lärobokstexternas ämnesspecifika begrepp och illustrationer. Av intervju med lärarna framgår som tidigare nämnts att en stor del av eleverna på skolan är andraspråkselever. Lärarna uppger att det är uttalat att de ska arbeta språkutvecklande i alla ämnen exempelvis genom att förklara ord och ämnesspecifika begrepp som förekommer i läroboken och de andra läromedlen samt genom att använda visuellt stöd.

Användning av läroböcker och andra läromedel anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov

Granskningen visar att lärarna använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade efter elevernas olika förutsättningar och behov.

Av granskningen framgår att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel som möter deras olika behov. Av intervju med lärare i årskurserna 1–3 framgår att de läroböcker som skolan använder i matematik och svenska är läromedel med tydlig progression och nivåanpassning. Det framgår vidare av lärarintervjuerna att läroböckerna även har tillhörande lärarhandledningar och digitala komplement. Lärarna upplever att dessa underlättar arbetet med att anpassa för eleverna med exempelvis färdighetsövningar på olika nivåer. Lärarna berättar att de nyligen bytt lärobok i matematik för årskurserna 1–3 då de identifierat ett behov av att arbeta mer språkutvecklande i ämnet matematik. Enligt lärarna överensstämmer den nya läroboken i matematik bättre med de behov som finns hos eleverna och med den undervisning lärarna vill bedriva. Av intervju med lärare i årskurserna 4–6 framgår att läroboken i matematik är nivåanpassad och att eleverna arbetar med olika uppgifter

beroende på hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Även läroboken i engelska innehåller både grundläggande och mer avancerade övningar. Läraren som undervisar i engelska uppger i intervju att läroboken liksom lärarhandledningen utgör ett bra stöd när det gäller att lägga undervisningen på rätt nivå. Lärarna betonar dock att inget läromedel är komplett och att det är lärarna själva som ser till att anpassa undervisningen och användningen av läroböcker och andra läromedel. Lärarna planerar undervisningen på ett varierat sätt utifrån de behov som finns i elevgruppen, exempelvis genom att eleverna arbetar tillsammans i helklass, enskilt eller i par.

Möjlighet att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid

Granskningen visar att elevernas tillgång till läroböcker och läromedel utanför lektionstid i viss mån är begränsad och att eleverna endast delvis uppmuntras att använda dem utanför lektionstid.

Av granskningen framgår att eleverna endast i viss mån har tillgång till läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid och att det skiljer sig åt mellan olika ämnen. Av samtliga intervjuer framgår att elevernas möjligheter att använda läroböcker i samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen utanför lektionstid är begränsade. Enligt rektorn och lärarna är anledningen till detta att de har klassuppsättningar av läroböcker i dessa ämnen som delas mellan klasserna. Av elevintervju framgår att eleverna har möjlighet att ta hem läroböckerna i matematik och i moderna språk eftersom de har egna böcker i de ämnena. En elev uppger att de inte har möjlighet att använda läroboken i engelska utanför lektionstid men berättar att läraren kan fota av från läroboken om det är en särskild sida eleven vill läsa. Eleverna berättar att de när det gäller övriga ämnen endast kan låna hem läroboken om det är något de behöver jobba i kapp med. Av intervju med lärarna på mellanstadiet framgår att de främst uppmuntrar eleverna att använda andra läromedel än läroböcker utanför lektionstid. Lärarna uppger att alla elever på mellanstadiet har tillgång till lärplattor som de kan ta med hem och att de har tillgång till digitala läromedel genom dessa. Lärarna uppmuntrar också eleverna att delta på skolans extra studietid.

Av intervju med lärare på lågstadiet framkommer att eleverna har läsläxa i ämnet svenska och att eleverna därför har möjlighet att använda den läroboken utanför lektionstid. Lärarna på lågstadiet uppger även att de uppmuntrar eleverna att lästräna samt informerar om möjligheten att använda digitala läromedel med färdighetsträning i matematik, svenska och engelska som de har tillgång till utanför lektionstid.

Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel

Här har Skolinspektionen granskat följande:

- Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel
- Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel
- Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel
- Rektorns arbete för att se till att lärarna utvärderar och utvecklar arbetet gällande läroböcker och andra läromedel

Rektorns styrning och ledning av arbetet gällande elevernas tillgång till läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn styr och leder arbetet så att eleverna får tillgång till ändamålsenliga läromedel.

Av granskningen framgår att rektorn tar aktivt ansvar i arbetet med att säkerställa att det finns tillgång till relevanta, aktuella och pedagogiskt ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel på skolenheten. I intervju med lärarna, den biträdande rektorn och rektorn framkommer att rektorn har utsett en verksamhetsledare för respektive stadiet som har ansvar för att arbetslaget diskuterar vilka behov och önskemål av läroböcker och läromedel som finns. Verksamhetsledarna genomför också två gånger per läsår inventeringar av läroböcker och andra läromedel på skolenheten, varav en större inventering på vårterminen och en mindre i slutet av höstterminen. I intervju med lärarna framgår att de löpande diskuterar frågor kopplade till läromedel och att rektorn fördelar medel utifrån de behov som uppstår under läsårets gång. Verksamhetsledarna tar sedan med sig information om vilka behov och önskemål om läroböcker och andra läromedel som finns till ledningsgruppen där rektorn och den biträdande rektorn ingår. Rektorn fördelar medel och fattar beslut om vilka inköp som behöver göras i olika ämnen och årskurser. Rektorn uppger att skolan arbetar med gemensamma riktlinjer och mål vad gäller tillgången till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel genom att exempelvis köpa in samma läromedelsserier. I intervju med lärare framkommer att rektorn är engagerad i frågor som handlar om läroböcker och andra läromedel och vill veta hur lärarna tänker kring val av läroböcker och andra läromedel.

Vidare visar granskningen att tillgången till läroböcker och andra läromedel är mycket god på lågstadiet. Rektorn uppger i intervju att undervisningen på lågstadiet under de tre senaste åren har blivit allt mindre digital och i huvudsak är baserad på läroböcker. Även lärarna på lågstadiet uttrycker att tillgången till läroböcker och andra läromedel är god och att läromedlen i hög grad är ändamålsenliga. Lärarna berättar att det finns ett stort utrymme i budgeten för att köpa in läromedel och att det under de senaste åren skett en utveckling i positiv riktning vad gäller tillgången till läroböcker och andra läromedel. Rektorn och den biträdande rektorn uppger dock att tillgången till läroböcker och andra läromedel på mellanstadiet är mer varierad. Enligt rektorn har statsbidraget riktat till läromedel utgjort ett betydande stöd då skolan haft vad rektorn kallar en "läromedelsskuld" framför allt i de samhällsorienterande ämnena. Rektorn berättar att skolan har en handlingsplan när det gäller tillgången till läromedel både i samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen och att de redan har kommit långt i det arbetet. Av intervju med lärarna i mellanstadiet framgår att skolan har köpt in nya läroböcker i dessa ämnen och att alla årkurser på mellanstadiet använder samma läroboksserier. Lärarna på mellanstadiet delar lågstadielärarnas bild om att tillgången till samt kvaliteten i läroböckerna och de andra läromedlen är god.

Rektorns ansvar för lärarnas delaktighet i valet av läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn tar ansvar för att göra lärarna delaktiga i valet av vilka läroböcker och andra läromedel som ska användas för att nå utbildningens mål och som stämmer överens med gällande kurs- och läroplaner.

Av granskningen framgår att rektorn ger lärarna goda förutsättningar att välja och köpa in läroböcker och andra läromedel inklusive tillhörande lärarhandledningar. Rektorn uppger att diskussioner kring val och inköp sker på flera nivåer. Lärarna diskuterar exempelvis inköp på arbetslagsmöten under ledning av verksamhetsledarna och även ledningsgruppen diskuterar inköp av läromedel. Lärarna uttrycker i intervju att de gör medvetna val när de ska välja läroböcker och andra läromedel och att det är ett gemensamt arbete och föremål för en löpande diskussion både i arbetslagen och i ämnesgrupper. Även rektorn understryker att inköp av läroböcker och läromedel alltid föregås av en kollegial diskussion där lärarna deltar. Lärarna ger också exempel på att de i samband med inköp av nya läroböcker bjudit in lärare från andra skolor som använt sig av läromedlet i syfte att ta del av deras erfarenheter och skapa sig en bild av läromedlet innan de köper in dem.

Rektorns arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn delvis skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete gällande användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov.

Granskningen visar att rektorn har initierat ett utvecklingsarbete på skolenheten som syftar till att stärka kvaliteten i undervisningen i ämnena svenska och matematik där arbetet med läroböcker och andra läromedel ingår. Av lärarintervju framgår att lärarna efter uppföljning av elevernas resultat på nationella prov sett att det finns elever som saknar vissa kunskaper i ämnena matematik och svenska vilket försvårar övergången från årskurs 3 till årskurs 4. Lärarna beskriver att de diskuterat tänkbara förklaringar till vad resultaten kan bero på och att användningen av läroböcker och andra läromedel i dessa ämnen är en del i detta arbete. Lärarna uppger att de identifierat att den tidigare läroboken i matematik inte var heltäckande vilket föranledde byte av lärobok som bättre stämde överens med läroplanen och den undervisning som lärarna vill bedriva. Skolan har också genomfört ett byte av läromedel i svenska till ett nytt läromedel som bättre stämmer överens med de behov lärarna identifierat hos elevgruppen.

Av intervju med rektorn och den biträdande rektorn framkommer att det finns en röd tråd inom respektive stadie på skolan vad gäller användning av läroböcker och andra läromedel. Detta bekräftas delvis i intervju med lärarna som undervisar på lågstadiet som uppger att det finns ett gemensamt och medvetet arbete bland lärarna kring användning av läroböcker och läromedel särskilt kring läsundervisningen i svenska och i ämnet matematik. Lärarna uppger dock att det finns utrymme för förbättring när det gäller användningen av läroböcker och andra läromedel i andra ämnen. Av intervju med lärarna på mellanstadiet framkommer att de har möjlighet att diskutera läromedelsanvändningen på de veckovisa arbetslagsmötena samt i sina respektive ämnesgrupper.

Av granskningen framgår vidare att det i vissa ämnen saknas ett arbete mellan stadierna på skolan vad gäller användningen av läroböcker och andra läromedel. Rektorn berättar att hen inte leder något gemensamt och medvetet arbete gällande användningen av läroböcker och andra läromedel mellan stadierna bortsett från det pågående utvecklingsarbetet i ämnena svenska och matematik. Rektorn uppger att även om både rektorn och den biträdande rektorn i hög grad är närvarande och engagerade i undervisningen så är de inte i samma utsträckning insatta när det gäller

lärarnas användning av läroböcker och andra läromedel i undervisningen i samtliga ämnen.

Utvärdering och utvecklingsarbete gällande läroböcker och andra läromedel

Granskningen visar att rektorn ser till att lärarna regelbundet utvärderar tillgången till läroböcker och andra läromedel. Granskningen visar dock att rektorn inte ser till att lärarna utvärderar användningen av läroböcker och andra läromedel i alla ämnen exempelvis ur ett undervisnings- och elevperspektiv.

Av granskningen framgår att skolan gör regelbundna utvärderingar av tillgången till läroböcker och andra läromedel i samband med de återkommande inventeringar som görs under ledning av verksamhetsledarna. Av intervju med lärarna framkommer att lärarna i sina olika möteskonstellationer träffas återkommande för att diskutera vilka behov av läroböcker och andra läromedel som finns och vad som saknas. Utifrån vad som framkommer vidtar rektorn åtgärder som exempelvis beslut om inköp eller kompletteringar.

Granskningen visar att rektorn däremot inte ser till att lärarna utvärderar användningen av läroböcker och andra läromedel i samtliga ämnen, exempelvis ur ett undervisnings- och elevperspektiv. I intervju med rektorn och den biträdande rektorn framgår att den utvärdering som sker inte är systematisk eller genomförs utifrån tydliga frågeställningar. Rektorn uppger att utvärderingen snarare är informell och sker genom löpande samtal där lärarna i olika sammanhang och möteskonstellationer diskuterar hur de använder läroböcker och andra läromedel och hur dessa har fungerat i undervisningen. Rektorn ger som exempel att lärare under ett arbetslagsmöte utvärderat en lärobok i historia, men förklarar att detta inte är ett exempel på ett systematiskt arbete initierat av rektorn. Vidare uppger rektorn att de utvärderingar som skolan gör av hur lärarna använder läroböcker och läromedel samt hur dessa fungerar i undervisningen främst avser ämnena svenska och matematik. Detta bekräftas av lärarna på lågstadiet som uppger att det inte sker någon utvärdering av användningen av läromedel i samhällsorienterande och naturorienterande ämnen på samma sätt som de gör i ämnena svenska och matematik. I intervju med eleverna framkommer att lärarna generellt inte brukar efterfråga deras åsikter om de läroböcker och andra läromedel som de använder.

Identifierade utvecklingsområden

Elevernas möjligheter att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid är begränsad

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Ge eleverna utökade möjligheter att använda läroböcker och andra läromedel i samtliga ämnen även utanför undervisningstid samt uppmuntra eleverna till detta.

Av skollagen framgår att eleverna utan kostnad ska ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹ Läroplanen anger att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleverna får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål och får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang.² Av förarbetena framgår att formuleringen att eleverna ska "ha tillgång till" de läroböcker som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål innebär att eleverna till exempel ska få möjlighet att ta med läroböckerna hem så att eleverna kan repetera, läsa på och gå tillbaka till det som läraren belyst i undervisningen och på så sätt fördjupa och befästa sina kunskaper.³

Granskningen visar att elevernas möjligheter att använda läroböcker och andra läromedel utanför undervisningstid i vissa delar är begränsade. Av granskningen framgår att eleverna förvisso har möjlighet att använda lärplattor och digitala läromedel hemma, men endast i begränsad utsträckning har möjlighet att låna hem läroböcker i alla ämnen, exempelvis i samhällsorienterande och naturorienterande ämnen. Granskningen visar därutöver att lärarna endast i viss mån uppmuntrar eleverna att använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid. Lärarna uppmuntrar i första hand eleverna att delta på skolans extra studietid samt använda digitala läromedel. När eleverna inte får använda läroböckerna utanför lektionstid riskerar detta leda till att eleverna inte ges likvärdiga

---

¹ 10 kap. 10§ skollagen (2010:800)

² Lgr22 avsnitt 2.2 Kunskaper.

³ Prop.2023/24:21 s. 46.

möjligheter till självständigt lärande och fortsatt kunskapsutveckling utanför lektionstid i alla ämnen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att eleverna har tillgång till de läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål även utanför lektionstid samt att lärarna uppmuntrar eleverna att använda dem. Genom att öka tillgången till och aktivt främja användningen av läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid kan elever ges bättre möjligheter att utveckla sin förståelse och självständigt befästa kunskaper. Lärarna kan i större utsträckning ge eleverna tillgång till läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid samt uppmuntra till detta. Det kan exempelvis handla om att eleverna får möjlighet att ta med läroböcker hem för att repetera, läsa på och gå tillbaka till det som läraren belyst i undervisningen och på så sätt fördjupa och befästa sina kunskaper. I samband med detta kan lärarna även ge eleverna adekvata instruktioner hur de ska använda läroböcker och andra läromedel utanför lektionstid. Skolverket har material om läxor som kan användas i detta arbete.⁴

Lärarnas gemensamma arbete för användningen av läromedel är begränsat

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Skapa förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete mellan stadierna kring användningen av läroböcker och andra läromedel.

Av läroplanen framgår att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁵ Vidare framgår att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁶

Granskningen visar att det i vissa ämnen saknas ett gemensamt och medvetet arbete i användningen av läroböcker och andra läromedel mellan

---

⁴[Läxor - Skolverket](#) hämtad 2026-02-24

⁵ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

⁶ Lgr 22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar

stadierna på skolenheten. Av granskningen framgår att även om rektorn har initierat ett utvecklingsarbete gällande ämnena svenska och matematik utifrån elevernas resultat på nationella prov så saknas en röd tråd i användningen av läroböcker och andra läromedel mellan stadierna på skolan i övriga ämnen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete inom skolenheten vad gäller användningen av läroböcker och andra läromedel. Det handlar om att uppmärksamma och leda arbetet med användningen av läroböcker och andra läromedel i undervisningen så att eleverna får använda dessa på ett sätt som främjar kunskapsutvecklingen. I det arbetet ingår även att se till att det finns ett gemensamt och medvetet arbete och en röd tråd i användningen mellan stadierna på skolan. Genom att rektorn skapar förutsättningar för samarbete kring användningen av såväl läroböcker som andra läromedel kan likvärdigheten inom och mellan stadierna, samt undervisningens kvalitet, främjas.

Skolan saknar en systematisk utvärdering av hur läroböcker och andra läromedel används i undervisningen i samtliga ämnen

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete även behöver inledas inom följande:

- Arbeta systematiskt med att utvärdera användningen av läroböcker och andra läromedel så det innefattar samtliga ämnen.

Av läroplanen framgår att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna.⁷ Av förarbetena framgår att en definition av begreppen lärobok, läromedel och lärverktyg kan bidra till möjligheten att systematiskt och kontinuerligt kunna följa upp tillgång och användning av läromedel utifrån likvärdighet och skolans kompensatoriska uppdrag.⁸

Granskningen visar att rektorn inte ser till att skolan gör någon systematisk uppföljning, utvärdering eller analys av användningen av läroböcker och andra läromedel på skolenheten. Av granskningen framgår att den utvärdering som skolan genomför främst innefattar ämnena svenska och

---

⁷ Lgr 22 avsnitt 2.8 Rektorns ansvar

⁸ Prop.2023/24:21 s.27

matematik och att den inte inkluderar på vilka sätt läroböcker och andra läromedel i samtliga ämnen bidragit till en god kunskapsutveckling enligt utbildningens mål. Granskningen visar därutöver att rektorn inte följer upp och analyserar hur lärarna använder läroböcker och andra läromedel i samtliga ämnen samt hur dessa fungerar i praktiken exempelvis ur ett undervisnings- och elevperspektiv. Detta riskerar att leda till att användningen av läroböcker och andra läromedel inte sker på ett likvärdigt sätt i undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna utvärderar användningen av läroböcker och andra läromedel, exempelvis hur de fungerat i undervisningen under läsåret i förhållande till elevernas utveckling mot målen. Skolinspektionen rekommenderar också att rektorn följer upp och analyserar resultaten av utvärderingen tillsammans med lärarna, både ur ett undervisnings- och elevperspektiv och att rektorn vid behov vidtar förbättringsåtgärder avseende användningen av läroböcker och andra läromedel på skolenheten. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.⁹ Genom att rektorn ger lärare större möjlighet att utvärdera läroböcker och andra läromedels kvalitet, pedagogiska upplägg och anpassning till elevernas behov, kan analysen av utvärderingens resultat leda till väl underbyggda beslut gällande eventuella utvecklingsåtgärder.

---

⁹ [Systematiskt kvalitetsarbete - Skolverket](#) hämtad 2026-02-24

På Skolinspektionens vägnar

X Jessica Kristoffersson

Beslutsfattare
Signerat av: Jessica Kristoffersson

X Helen Lundell Sjöberg

Föredragande
Signerat av: Helen Lundell Sjöberg

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Johanna Salomonsson, Marcus Rönnegård och Robert Östlund deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Den 1 juli 2024 trädde ändringar i skollagen i kraft som syftar till att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel.¹⁰ Ändringarna gäller för flera skolformer. För grundskolan är lydelsen följande¹¹:

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

I skollagens första kapitel har införts definitioner av begreppen läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg.

I skollagen avses med

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.¹²

I samband med lagändringarna har regeringen även beslutat om nya formuleringar i flera läroplaner.¹³ I läroplanen för grundskolan har ändringarna följande lydelse.

Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹⁴

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

---

¹⁰ Lag (2023:951) om ändring i skollagen (2010:800).

¹¹ 10 kap. 10 § andra stycket skollagen.

¹² 1 kap. 3 § elfte–trettonde strecksatserna skollagen.

¹³ Förordning (SKOLFS 2024:590) om ändring i förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

¹⁴ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper.

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek,
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.¹⁵

---

¹⁵ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Galaxskolan den 21 januari 2026. Besöket genomfördes av utredarna Helen Lundell Sjöberg och Johanna Salomonsson.

Skolenheten är en kommunal skola verksam i Sigtuna kommun med förskoleklass samt grundskola årskurserna 1–6. På skolenheten går cirka 300 elever.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En observation av delar av lärmiljön med fokus på tillgången till läroböcker och andra läromedel.
- En gruppintervju med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En digital intervju med rektorn.
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete för att ge eleverna tillgång till och användning av läroböcker och andra läromedel i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier.

Frågeställning

I vilken utsträckning får eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål?

Kvalitetskriterier

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen för hög kvalitet inom det granskade området, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Inom granskat område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Lärarnas arbete med att organisera och genomföra undervisningen så att eleverna får använda läroböcker och andra läromedel.	Rektorns ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.
<p>Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel i undervisningen på ett sätt som skapar överblick och sammanhang i ämnet.</p> <p>Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel på ett sätt som ger eleverna möjlighet till progression samt stärker elevernas ämnesintresse och vilja att lära sig mer.</p> <p>Lärarna använder läroböcker eller andra läromedel för att utveckla elevernas läsförståelse.</p> <p>Lärarna ser till att eleverna får ändamålsenliga instruktioner i hur läroböcker och andra läromedel ska användas i undervisningen.</p> <p>Lärarna ser till att elever använder läroböcker och andra läromedel som är anpassade utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.</p> <p>Lärarna ser till att eleverna får använda läroböcker och läromedel utanför lektionstid och uppmuntras använda dem utanför lektionstid för att befästa sina kunskaper.</p>	<p>Rektorn styr och leder arbetet så att eleverna får tillgång till ändamålsenliga läroböcker och andra läromedel.</p> <p>Rektorn tar ansvar för att lärarna är delaktiga i valet av läroböcker och andra läromedel.</p> <p>Rektorn skapar förutsättningar för ett gemensamt och medvetet arbete kring användning av läroböcker och andra läromedel för likvärdighet inom skolenheten, så att hänsyn tas till elevernas olika förutsättningar och behov.</p> <p>Rektorn ser till att lärarna utvärderar hur läroböcker och läromedel fungerar i undervisningen i förhållande till elevers utveckling mot målen. Rektorn använder resultaten i skolans utvecklingsarbete.</p>